

Til Udvalget for Kultur, Uddannelse, Forskning og Kirke

**Besvarelse af Udvalgets skriftlige spørgsmål i forbindelse med udvalgets
behandling af FM2026/150**

11-06-2026
Sagsnr. 2026 - 1568
Akt nr. 26565875

Postboks 1029
3900 Nuuk
Tlf: +299 34 50 00
Email: iktin@nаноq.gl
www.nаноq.gl

Tak for de tilsendte spørgsmål i forbindelse med udvalgets behandling af FM2026/150. Jeg vil besvare dem herunder. Jeg kan oplyse at der er indhentet bidrag til besvarelsen af spørgsmål 4, 6 og 7 fra Departementet for Boliger, Infrastruktur og Yderdistrikter.

**Spørgsmål 1: Kan Naalakkersuisut redegøre nærmere for bygningsforholdene ved
Grønlands Maritime Center i Nuuk, herunder:**

a. historikken bag leje af bygninger og lokaler til uddannelsesformål,

Svar 1 a:

Daværende bestyrelse og skoleledelse bag Grønlands Maritime Center (i det følgende benævnt GMC) besluttede i 2013 at flytte GMC fra Paamiut til Nuuk, da man vurderede, at Nuuk var den mest hensigtsmæssige placering for skolens aktiviteter på baggrund af følgende overvejelser:

- Hovedparten af Grønlands maritime virksomheder, rederier og øvrige samarbejdspartnere har deres hovedkontorer i Nuuk. Placeringen gav derfor gode muligheder for samarbejde med erhvervet.
- Det var ikke muligt for skolen at tiltrække og ansætte kvalificerede undervisere til skolen i Paamiut.

GMC fraflyttede sine lokaler i Paamiut, og derefter flyttede ind i lokalerne på Qorsussuaq, den tidligere folkeskole, men måtte forlade dem i 2017, idet Qorsussuaq blev lukket i 2017 som følge af omfattende problemer med skimmelsvamp.

Efter lukningen var der ikke blandt Selvstyrets eksisterende bygningsmasse i Nuuk egnede faciliteter, som kunne anvendes til maritim uddannelses- og kursusvirksomhed. Skolen blev derfor henvist til at finde midlertidige lejeløsninger blandt private udbydere.

Fra 2017 og frem til i dag har GMC lejet sig ind følgende steder i Nuuk, senest på den nuværende adresse Issortarfimmut 5 i Nuuk, hvor skolen har haft til huse siden december 2019.

Formål	Adresse	Udlejer	periode
Administration	Arktisk kommando	Arktisk kommando	Oktober 2017- marts 2018
Undervisning og administration	Issortarfimmut 1	Greenland Holding a/s	November 2017- maj 2020
Administration	Pukuffik 1D	OS Electronic	Marts 2018-april 2020
Undervisning og administration	Issortarfimmut 5	TK Group og nu Modulo	December 2019- nu

I hele perioden fra 2017 til i dag har Skolens kursusafdeling desuden efter behov lejet kortvarige undervisnings- og kursuslokaler forskellige steder i Nuuk i forbindelse med kursusaktiviteter, når de faste faciliteter ikke har været tilstrækkelige.

b. årsagerne til, at uddannelsen fortsat ikke råder over egne bygninger og permanente faciliteter

Svar 1 B:

Efter lukningen af skolens faciliteter på Qorsussuaq blev der igangsat længerevarende drøftelser om etablering af permanente faciliteter til GMC, og daværende bestyrelse blev bedt om at komme med et oplæg, der beskrev behov, visioner og ønsker.

I 2023 fremlagde daværende bestyrelse en behovsanalyse, der beskrev skolens fremtidige lokalebehov, og efterfølgende udarbejdede de et første ideoplæg "Uddannelsesbygning til Imarsionermik Ilinniarfik", med henblik på at det efter videre bearbejdning skulle fremsendes til Naalakkersuisut og indgå i et beslutningsgrundlag om skolens fremtid.

I 2024 blev der vedtaget en ny erhvervsuddannelseslov (Inatsisartutlov nr. 31 af 4. juni 2024 om erhvervsuddannelser og kurser på erhvervsuddannelsesområdet), som medførte, at styrelsesstrukturen på erhvervsuddannelsesområdet blev afgørende ændret. Dette skete ved, at brancheskolerne ikke længere skulle have egen bestyrelse men alene en forstander, som refererer direkte til Naalakkersuisut ved ressortdepartementet.

Forud for forslaget til behandling i Inatsisartut satte bestyrelsen i praksis sit arbejde i bero, og afholdt alene 1 møde i 2024, inden den formelt blev opløst pr. 1. januar 2025 med den nye erhvervsuddannelseslovs ikrafttræden.

Derudover har de store besparelser i Selvstyret de sidste år medført, at der ikke har været allokert midler til store bygge- og anlægsprojekter inden for uddannelsesområdet. Således afventer både den nye Jern og Metalskole og UPPIK ligeledes tildeling af midler.

c. Naalakkersuisuts planer for de fremtidige bygningsmæssige rammer for Grønlands Maritime Center i Nuuk og Paamiut?

Svar 1C:

Naalakkersuisut er i øjeblikket i gang med at afsøge, hvilke muligheder der vil være de

mest hensigtsmæssige for Imarsiornermik Ilinniarfik, det være sig både lejemaal og lokaler, der ejes.

Som oplyst i besvarelsen af §37-spørgsmål nr. 20/2026 bor Imarsiornermik Ilinniarfik til leje i Issortarfik 5 i Nuuk. Lejekontraktens bindingsperiode er uopsigelig frem til 1. januar 2027 hvorefter det kan opsiges med et varsel på 6 måneder til udgangen af et kalenderår.

Ejerne af bygningen har i efteråret 2025 meddelt skolen at leje af bygningen er opsagt pr. 1. januar 2027. Det betyder, med det nævnte opsigelsesvarsel, at skolen skal fraflytte lejemalet pr. 31.12 2027.

Set i lyset af udviklingen på lokalemarkedet i Nuuk, hvor stigende efterspørgsel og stigende huslejepriser fortsætter, vurderer Naalakkersuisut, at ejerskab af behovsmæssigt opførte fysiske rammer for skolen vil være det mest hensigtsmæssige - også i forhold til udvikling af og nyetablering af uddannelser og kurser samt i forhold til mulighederne for evt. samling af alle søfartsuddannelser og kurser her i landet.

I forhold til bygningerne i Paamiut er Naalakkersuisut i gang med at undersøge muligheden for, om lokalerne kan indgå som en del af de fiskeriuddannelser, man netop er gået i gang med at revidere og udvikle.

2. Hvad er baggrunden for, at Naalakkersuisut fortsat arbejder på at leje boliger og bygninger, jf. punkt 3 i besvarelsen af § 37-spørgsmål nr. 20-2026?

Svar:

Set i lyset af de meget store omkostninger der estimeres med i forbindelse med blandt andet opførelse af ny Jern- og metalskole i Sisimiut, er der ikke fra Naalakkersuisuts side en forventning om, at opførelse af Selvstyreejede nye fysiske rammer for Imarsiornermik ilinniarfik vil blive gennemført i den nærmeste fremtid.

Naalakkersuisut vil dog til stadighed arbejde for at der kan etableres nye moderne og tidssvarende Selvstyreejede fysiske rammer for Imarsiornermik ilinniarfik i Nuuk.

3. Hvem opnår økonomisk fordel ved de nuværende lejeaftaler?

Svar:

Økonomiske fordele ved lejeaftaler af bygninger kan tilfalde både udlejer og lejer, men på forskellige måder. Hvem der får mest ud af aftalen, afhænger af markedet, kontraktens udformning og parternes behov

Det kan være

- Markedsforhold (fx om huslejen er høj eller lav i området)
- Kontraktens længde og vilkår
- Hvem der står for vedligeholdelse
- Lejers behov for fleksibilitet
- Udlejers finansieringsmuligheder

I et stramt marked med høj efterspørgsel får udlejeren typisk størst fordel.

I et svagt marked kan lejeren forhandle sig til gode vilkår.

a. Vurderer Naalakkersuisut, at de nuværende lejepriser er rimelige set i forhold til markedsniveauet og de offentlige udgifter?

Svar:

Der findes pt. ingen offentlig statistik, der specifikt opgør lejeniveauer på markedet i Grønland. Dog viser byggeomkostningsindekset fra Grønlands Statistik, at byggeomkostningerne fortsat stiger, hvilket afspejler dyrt byggeri og høj inflation i sektoren. Dette presser lejeniveauerne opad, fordi udlejere skal have deres udgifter i forbindelse med byggerier dækket.

Lejepriserne i Grønland ligger højt i forhold til befolkningens indkomstniveau, og de er samtidig under pres fra stigende byggeomkostninger, som gør det dyrt at opføre og vedligeholde bygninger. Det betyder, at lejeniveauerne økonomisk set kan være rimelige for udlejere, men socialt og politisk udfordrende for lejere og det offentlige.

b. Hvem fastsætter priserne for leje af bygninger og lokaler til Grønlands Maritime Center?**Svar:**

Der er indgået en lejeaftale mellem udlejer og lejer, hvor parterne har aftalt rammerne for lejemålet, herunder prisen.

4. Hvad vurderer Naalakkersuisut er de væsentligste årsager til de høje omkostninger ved opførelse af bygninger i Grønland?**Svar:**

Omkostningerne ved opførelse af bygninger herhjemme påvirkes af en række forhold, som knytter sig både til internationale og lokale rammevilkår. Grønland er en del af et internationalt marked og påvirkes derfor direkte af verdenssituationen, herunder kriser, prisudviklingen på byggematerialer, energi, fragt og forsyningskæder. Dertil kommer de geografiske, logistiske og klimatiske forhold. Materialer og udstyr skal ofte transporteres over lange afstande, og omkostningerne varierer betydeligt afhængigt af lokale forhold som havnefaciliteter, vejforhold, byggemodning samt adgang til materiel og arbejdskraft. I mindre bosteder kan der desuden være behov for indkvartering af arbejdskraft og etablering af midlertidige faciliteter.

Det grønlandske bygge- og anlægsmarked er samtidig relativt lille, hvilket begrænser mulighederne for stordriftsfordele og kan medføre mindre konkurrence end på større markeder. Hertil kommer, at der inden for visse fagområder kan være mangel på kvalificeret arbejdskraft, hvilket kan påvirke både priser og gennemførelsen af byggeprojekter.

Endelig stiller det arktiske klima særlige krav til bygningernes udformning og kvalitet. Bygninger skal kunne modstå store klimatiske påvirkninger og samtidig have en lang levetid med lave drifts- og vedligeholdelsesomkostninger. Dette stiller særlige krav til materialer, konstruktioner og tekniske løsninger.

Det er Naalakkersuisuts vurdering, at byggeomkostningerne derfor afspejler både internationale markedsforhold og de særlige geografiske, logistiske og klimatiske forhold, som gør sig gældende herhjemme.

5. Hvad vurderer Naalakkersuisut er årsagerne til de stigende husleje- og lokalepriser i Nuuk gennem de senere år?

Svar:

De stigende husleje- og lokalepriser i Nuuk gennem de seneste år skyldes en kombination af strukturelle, økonomiske og demografiske forhold, som alle trækker priserne op. Nuuk er i dag Grønlands mest pressede bolig- og erhvervsmarked, og udviklingen har været tydelig siden ca. 2015.

Disse forhold vurderes til primært at være

1. **Høj efterspørgsel** (befolkningstilvækst og centralisering af arbejdspladser og institutioner i Nuuk)
2. **Lavt udbud** (begrænset byggeri, mange gamle og saneringsmodne bygninger og få byggegrunde)
3. **Høje byggeomkostninger** (se punkt 4)
4. **Stigende driftsudgifter** (inflation, energi, vedligehold)
5. **Lav konkurrence** i bygge- og ejendomsbranchen

Det er altså ikke én enkelt faktor, men en kombination af ovennævnte strukturelle forhold, der gør Nuuk til Grønlands dyreste by at bo og drive virksomhed i.

6. Hvad er årsagen til, at det ikke har været muligt at opføre billigere, mere holdbare og tidssvarende bygninger ved anvendelse af innovative byggeformer og alternative løsninger?**Svar:**

Naalakkersuisut er ikke enig i præmissen om, at det ikke har været muligt at opføre mere holdbare og tidssvarende bygninger gennem anvendelse af innovative byggeformer og alternative løsninger. Der arbejdes løbende med innovation, standardisering og udvikling af nye løsninger med henblik på at forbedre kvaliteten, effektivisere byggeriet og sikre bygninger, der er tilpasset grønlandske forhold.

Når nye løsninger vurderes, er det imidlertid afgørende, at der ikke alene fokuseres på anlægsudgiften ved opførelsen. Billigere byggeri kan i nogle tilfælde opnås ved at reducere kvaliteten eller robustheden af byggeriet, men dette kan samtidig medføre kortere levetid og højere udgifter til drift, vedligeholdelse og renovering.

Naalakkersuisut lægger derfor vægt på løsninger, hvor kvalitet, holdbarhed, levetid og totaløkonomi indgår som centrale parametre.

Målet er således ikke nødvendigvis at opføre de billigste bygninger, men at sikre bygninger af høj kvalitet, som er tilpasset lokale forhold og giver den bedste værdi over bygningernes samlede levetid. Samtidig lægges der vægt på, at investeringer i byggeriet understøtter lokal beskæftigelse, kompetenceudvikling og et velfungerende grønlandsk bygge- og anlægsmarked.

7. Hvilke langsigtede planer har Naalakkersuisut for at opbygge kapacitet og kompetencer, der kan bidrage til opførelse af billigere, mere holdbare og tidssvarende uddannelsesbygninger i hele landet?**Svar:**

Naalakkersuisut arbejder løbende med at styrke kapaciteten og kompetencerne i den lokale bygge- og anlægsbranche. Dette omfatter blandt andet initiativer, der understøtter

lærlinge-, praktik- og elevpladser samt lokal deltagelse, beskæftigelse og kompetenceudvikling i forbindelse med offentlige bygge- og anlægsprojekter. Formålet er at sikre, at investeringer i byggeri ikke alene resulterer i nye bygninger, men også bidrager til udviklingen af den lokale byggebranche og dens medarbejdere.

Målet er at sikre robuste og tidssvarende uddannelsesbygninger, der er tilpasset lokale forhold og brugernes behov. Dette forudsætter et fortsat fokus på kompetenceudvikling, innovation, samarbejde med uddannelsesinstitutioner og byggebranchen samt langsigtet planlægning af de offentlige investeringer på området.

8. Har Naalakkersuisut en samlet plan for uddannelsesbygningerne i hele landet, herunder vedrørende:

- a. sanering,**
- b. vedligeholdelse,**
- c. nyopførelse, samt**
- d. øvrige tiltag?**

Svar:

Der findes ikke én enkelt samlet plan, men der findes et samlet planlægningsgrundlag, som består af:

1. Infrastrukturplanen (den nationale ramme)
2. Kommunale planer for bygning af skole- og institutioner
3. Sektorplaner for bygningstilstand og renovering
4. Uddannelsesstrategien

Tilsammen udgør de det samlede grundlag for arbejdet med uddannelsesbygninger i Grønland.

Naalakkersuisut har netop igangsat arbejdet med, at der udarbejdes en samlet sektorplan for uddannelsesbygninger, hvor ovennævnte punkter blandt andet skal indgå.

9. Har Naalakkersuisut et samlet overblik over uddannelsesbygningernes tilstand på landsplan?

Svar:

Naalakkersuisut udarbejdede sidste gang et samlet overblik over uddannelsesbygningernes tilstand i 2016. Arbejdet med at udvikle et nyt og tidssvarende registreringsprogram for fysisk tilstandsregistrering pågår i øjeblikket, men er blevet forsinket. Naalakkersuisut afventer derfor dette program, inden et nyt samlet overblik over uddannelsesbygningernes tilstand kan udarbejdes.

Med venlig hilsen

Nivi Olsen